

**Ministerstvo zdravotníctva
Slovenskej republiky
odbor krízového manažmentu**

Bratislava , 29.októbra 2004
Číslo: 24421-1/2004-OKM

**PREHLAD VYBRANÝCH POJMOV KRÍZOVÉHO RIADENIA
REZORTU ZDRAVOTNÍCTVA**

POMÔCKA

BRATISLAVA 2004

Úvod:

Odbor krízového manažmentu MZ SR vydáva pomôcku Prehľad vybraných pojmov krízového riadenia rezortu zdravotníctva pre potreby ujednotenia ich používania z hľadiska ich obsahového významu v oblasti prípravy rezortu na krízové situácie a mimoriadne situácie.

Pomôcka je určená pre vrcholových zamestnancov zdravotníckych zariadení určených ako subjekt hospodárskej mobilizácie, krízový manažment zdravotníckych zariadení a štáby pre krízové situácie zdravotníckych zariadení určených ako subjekt hospodárskej mobilizácie, odbory krízového riadenia zdravotníctva krajov a krízový štáb MZ SR.

PREHLAD VYBRANÝCH POJMOV KRÍZOVÉHO RIADENIA REZORTU ZDRAVOTNÍCTVA

1. Názov: Analýza rizika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Risk Analysis

3. Definícia pojmu:

Analýza rizík je proces podrobnej identifikácie rizík, určovania ich zdrojov a veľkosti, skúmania ich vzájomných vzťahov a predpovedania rozsahu negatívnych dopadov na systém v prípade vzniku krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Problematika analýzy rizík sa vyskytuje len v zákone č.261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií. Nie je tam však pojem *analýza* ale *hodnotenie*.

1. Názov: Bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security

3. Definícia pojmu:

Bezpečnosť je stav spoločenského, prírodného, technického, technologického systému alebo iného systému, ktorý v konkrétnych vnútorných a vonkajších podmienkach umožňuje plnenie stanovených funkcií a ich rozvoj v záujme človeka a spoločnosti.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Ústavný zákon č.227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1, ods.3 (definícia je obdobná, ako navrhovaná. Bezpečnosť však nie je možné definovať ako stav, v ktorom je zachovaná bezpečnosť. Je to však viac-menej definícia bezpečnosti štátu, nie všeobecná definícia bezpečnosti, preto bol potrebné doplniť *bezpečnosť SR*),
- v zákonoch, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi druhmi bezpečnosti (napr. bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci – zák.č.330/96 Z. z. v znení ďalších predpisov, protipožiarnou bezpečnosťou – vyhl. MV SR č.95/04, 142/04 Z. z., priemyselnou bezpečnosťou, personálnou bezpečnosťou, fyzickou bezpečnosťou a objektovou bezpečnosťou, administratívnu bezpečnosťou, bezpečnosťou technických prostriedkov – vyhl. NBÚ č. 325, 331, 336, 338, 339/04 Z. z., ...),
- Bezpečnostná stratégia SR, úvod (bezpečnosť je definovaná z pohľadu bezpečnosti SR, t.j. *bezpečnosti štátu* – v tomto návrhu je to samostatný pojem).

1. Názov: Bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: National Security

3. Definícia pojmu:

Bezpečnosť štátu je stav, ktorý umožňuje fungovanie, stabilitu a rozvoj štátu, zachováva mier zvrchovanosť, územnú celistosť a nedotknuteľnosť hraníc, vnútorný poriadok v štáte, základné práva a slobody občanov a ochranu životov a zdravia osôb, majetku a životného prostredia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť štátu nie je jednoznačne definovaný v žiadnej právnej norme. Ako bola uvedené pri popise pojmu *bezpečnosť*, je definícia použitá v úst.zák.č.227/02 Z. z. vlastne definíciou bezpečnosti štátu. V zák.č.321/02 Z. z. o ozbrojených silách SR je v § 4, ods. 1 stanovená úloha ozbrojených síl SR „...zaručovať obranu a bezpečnosť štátu...“ . Vzhľadom na ďalšie členenie úloh ozbrojených síl je pojem bezpečnosť štátu použitý nadbytočne. Pojem bezpečnosť SR sa vyskytuje aj v zák.č.110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§ 2 pís. a ods. 1, 2, 3 a 4), ktorý sa odvoláva na úst.zák.č.227/02 Z. z.

1. Názov: Bezpečnostná politika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security Policy

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná politika je súhrn zásad a postupov využívaných na dosahovanie požadovanej miery bezpečnosti systému.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnostná politika vo všeobecnom ponímaní, tak ako je predložená, nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

1. Názov: Bezpečnostná politika štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State Security Policy

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná politika štátu je súhrn nástrojov a postupov na dosiahnutie základných štátnych záujmov a cieľov na úseku obrany, ochrany a vnútorného poriadku štátu a jeho občanov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnostná politika štátu je definovaný v Bezpečnostnej stratégii SR v časti IV v čl. 29, v čl. 30 až 33 sú stanovené ciele, zásady a nástroje bezpečnostnej politiky SR.

1. Názov: Bezpečnostná rada SR

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security Council of SR

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná rada SR je poradný orgán vlády, ktorý prerokúva koncepčné dokumenty súvisiace s bezpečnosťou štátu a prijíma odporúčania pre vládu na úseku krízového riadenia. Má deväť členov v čele s predsedom vlády SR a na plnenie svojich úloh zriaďuje výbor pre zahraničnú politiku, výbor pre obranné plánovanie, výbor pre civilné núdzové plánovanie a výbor pre koordináciu spravodajských služieb. V prípade znemožnenia činnosti vlády počas krízových stavov môže dočasne prevziať jej ústavné právomoci v rozsahu vymedzenom zákonom.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- pojem Bezpečnostná rada SR je definovaný v ústavnom zákone č.227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl.8, ods. 2-5,
- zákon č.110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru pojednáva o pôsobnosti BR SR, organizácii jej činnosti, postavení jej členov a o jednotlivých výboroch, definíciu BR SR však neuvádza.

- zákon č.387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu uvádza BR SR ako orgán krízového riadenia, ale neuvádza jej definíciu,
- v zákone č.321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR, § 4, ods. 7 , je uvedená bezpečnostná rada ako riadiaci orgán počas krízovej situácie.

1. Názov: Bezpečnostný systém štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State Security System

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostný systém štátu je sústava inštitúcií verejnej správy, síl a prostriedkov ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, záchranných zborov a služieb, právnických a fyzických osôb, súvisiacich právnych noriem, vzájomných väzieb a vzťahov prostredníctvom ktorých sa zaručuje bezpečnosť štátu, jeho občanov, materiálnych hodnôt a životného prostredia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- pojem bezpečnostný systém štátu (resp. SR) je uvedený v zákone č.110/04 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§2, pís. a), nie je však konkrétne definovaný,
- definícia bezpečnostného systému SR je uvedená v Konceptii bezpečnostného systému SR, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č.1098/2002. Je obdobná ako navrhovaná definícia,
- Bezpečnostná stratégia SR, článok 71, 72 a 73 (definícia je jednoduchšia, účelovo vytvorená pre tento dokument, je tu tiež uvedené poslanie a pôsobnosť Bezpečnostného systému SR).

1. Názov : Civilné núdzové plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Civil Emergency Planning

3. Definícia pojmu:

Civilné núdzové plánovanie je systém komplexného zabezpečenia zdrojov, síl a prostriedkov nevyhnutných na zvládnutie nevojenských krízových javov a civilnú podporu ozbrojených síl a vojenských operácií. Zabezpečuje prípravu a koordináciu opatrení uskutočňovaných orgánmi verejnej moci na zaistenie vnútorného poriadku v štáte, ochrany obyvateľstva, hospodárstva štátu a trvalej funkčnosti štátnej správy počas krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

V zákone č. 387 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, ods. d..

1. Názov: Ďalší dôležitý objekt

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Object of Special Importance

3. Definícia pojmu:

Ďalší dôležitý objekt je objekt kritickej infraštruktúry, stanovený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by obmedzilo činnosť ozbrojených síl alebo chod hospodárstva Slovenskej republiky a ktorý podlieha zvláštnemu režimu ochrany a obrany.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem ďalší dôležitý objekt sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,

- Vyhláška MO SR č. 353/2004 Z. z. o kritériách na zaraďovanie objektov obrannej infraštruktúry.

1. Názov: Dopravné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Traffic Assurance

3. Definícia pojmu:

Dopravné zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení verejnej správy na vytvorenie podmienok na prepravu osôb a nákladov dopravnými prostriedkami, v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem dopravné zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06689/2003-OKM.

1. Názov : Evakuácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Evacuation

3. Definícia pojmu:

Evakuácia je komplex činností a opatrení, ktorý obsahuje prípravu a odsun ohrozených osôb, domácich zvierat, prípadne materiálnych hodnôt z územia či objektu ohrozeného v dôsledku vzniku alebo trvania krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v . č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane, § 3, ods. 12,
- vo Vyhláške MV SR č. 75/1996 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v znení ďalších predpisov, § 2 a 3, bez definovania.,
- Smernica MZ SR pre zdravotnícke zabezpečenie evakuácie

1. Názov: Finančné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Financial Assurance; Financing

3. Definícia pojmu: Finančné zabezpečenie je súhrn finančných opatrení s dôrazom na vytvorenie zásad finančných vzťahov, získanie finančných prostriedkov a hospodárenie s nimi v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem finančné zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov : Finančná kontrola

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Finančná kontrola je súhrn činností, ktorými sa v súlade so zákonom overuje splnenie podmienok na poskytnutie finančných prostriedkov, dodržiavanie právnych predpisov, dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite

1. Názov : Havária

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Accident, Average

3. Definícia pojmu:

Havária je mimoriadna udalosť spôsobená prevádzkou technických a technologických zariadení a stavieb v dôsledku narušenia prevádzkového procesu a následného úniku nebezpečných látok do okolia a vznik iných ničivých faktorov, ktoré majú negatívny vplyv na životy a zdravie ľudí, majetok a životné prostredie.

4. Pojem sa vyskytuje :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 2, písm. b. ako „havária,
V obsahu pojmu nie je presne vyjadrená podstata pojmu havária.
- vyskytuje sa tiež v zákonoch z oblasti havarijného plánovania a bezpečnosti a ochrany pri práci (zákon č.261/2002 Z. z., 330/96 Z. z., ...).
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách č. OKM-249/2003.

1. Názov: Hlavné miesto riadenia obrany štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Headquarters of state defence management

3. Definícia pojmu:

Hlavné miesto riadenia obrany štátu je priestorom, v ktorom je vytvorený systém zariadení a technických prostriedkov zabezpečujúcich v čase vojny alebo vojnového stavu činnosť vlády SR, prezidenta SR a Bezpečnostnej rady SR pri riadení obrany štátu..

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách: Pojem nie je nikde definovaný.

- v z. č. 319./2002 o obrane SR je v § 2 ods. 4 konštatované kedy, za akých podmienok, za akým účelom a pre koho sa vytvára hlavné miesto riadenia obrany štátu.
- v Doktríne OS SR je opäť konštatovanie, že v čase vojny a vojnového stavu sa na zabezpečenie obrany štátu vytvára hlavné miesto riadenia obrany určené pre predsedu vlády SR, prezidenta SR , podpredsedu BR SR a jej členov.

1. Názov: Hospodárska mobilizácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Hospodárska mobilizácia je súhrn hospodárskych, organizačných a iných opatrení, pripravovaných v mieri ako súčasť príprav štátu na obranu a riešenie krízových situácií, ktorými sa vytvárajú predpoklady na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných súčastí verejnej správy.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem hospodárska mobilizácia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška č. 98/2003 Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- Vyhláška č. 119/2003 Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, 319/2002 Z. z. o obrane.
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06689/2003-OKM.

1. Názov : Hospodárnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Hospodárnosť je minimalizovanie nákladov na vykonanie činnosti, alebo obstaranie tovarov, prác a služieb pri zachovaní ich primeranej úrovne a kvality

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

v zákone číslo 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite

1. Názov: Hmotné rezervy

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Tangible (material) Resources, Material Reserves

3. Definícia pojmu: Hmotné rezervy sú vybrané základné suroviny, materiály, výrobky a nehnuteľnosti na ich skladovanie a ochraňovanie vo vlastníctve štátu, právnických alebo fyzických osôb, spravované štátom a určené na ochranu ekonomiky, pre potreby ozbrojených síl a na dočasné riešenie následkov krízovej situácie.

Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem hmotné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

Zákon č. 82/1994 Z. z. v znení zákona č. 169/2001 Z. z. o štátnych hmotných rezervách.

1. Názov : Integrovaný záchranný systém

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Integrated rescue system

3. Definícia pojmu :

Integrovaný záchranný systém je určený na rýchle vyrozumienie, aktivovanie a efektívne využívanie a koordináciu síl a prostriedkov záchranných subjektov pri poskytovaní nevyhnutnej pomoci osobám v tiesni, ochranu majetku a životného prostredia ohrozeného v dôsledku krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

V zákone č 129/2002 Z. z o integrovanom záchrannom systéme, § 2 (iba uvedenie organizácie).

1. Názov : Jednotka civilnej ochrany

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Unit of Civil Protection

3. Definícia pojmu :

Jednotka CO je odborne pripravená a materiálne vybavené organizovaná skupina osôb, určená na plnenie úloh CO. Člení sa na riadiaci orgán (štáb) a odborné jednotky.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- vo Vyhláške MV SR č. 201/2002 Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, § 2, je uvedená iba klasifikácia jednotiek CO
- v zákone č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva, § 3, ods. 18 je uvedená definícia,
- v Smernici MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM – 249/2003

1. Názov: Jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie tvoria technické prostriedky, programové prostriedky a tvorba, spracovanie, aktualizácia údajov určených pre potreby hospodárskej mobilizácie. Programovými prostriedkami sú programy ATON a AMION.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Vyhláška Ministerstva hospodárstva SR číslo 119/2003 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona číslo 414/2003 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.

1. **Názov : Katastrofa**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku : Disaster, Catastrophe**
3. **Definícia pojmu:**

Katastrofa je mimoriadna udalosť veľkého rozsahu vznikajúca v dôsledku kumulácie ničivých faktorov živeľnej pohromy, alebo havárie, ktorá má závažné priame následky na obyvateľov, materiálne hodnoty, životné prostredie, prípadne aj na fungovanie verejnej správy.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách :**
 - v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 2, písm. c.

1. **Názov : Kategorizácia územia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku : Categorisation of Territory**
3. **Definícia pojmu :**

Kategorizáciou územia je proces začleňovania územných celkov do skupín charakterizovaných porovnateľným stupňom ohrozenia možnými krízovými situáciami. Je určujúca na diferencovanie rozsahu plánovaných opatrení civilnej ochrany.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách :**
 - v zákone č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva, § 2, ods.16,

1. **Názov: Krízová ekonomika**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis (Critical) Economy**
3. **Definícia pojmu:**

Krízová ekonomika je systém, v ktorom sa na riadenie a fungovanie ekonomiky v krízových situáciách používajú vopred pripravené nástroje a metódy krízového riadenia (krízového plánovania, hospodárskej mobilizácie ad.) za účelom zabezpečiť nevyhnutné potreby na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek štátu.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Nevyskytuje sa v právnych normách

1. **Názov: Krízový jav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový jav je skutočnosť, ktorá narušila alebo znemožnila fungovanie, existenciu alebo rozvoj procesov alebo systémov.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

V platných právnych normách sa nevyskytuje.

1. **Názov: Kritická infraštruktúra**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Critical Infrastructure**
3. **Definícia pojmu:**

Kritická infraštruktúra je tá časť majetku štátu a podnikateľských právnických a fyzických osôb určená kompetentným orgánom štátnej správy, nevyhnutná na zvládnutie krízových situácií a zaistenie minimálneho chodu ekonomiky a správy štátu, a ktorú je nutné špeciálne ochraňovať.

Jej súčasťou sú najmä informačné a komunikačné prostriedky, zariadenia na výrobu a zásobovanie vodou, elektrickou energiou, ropou a zemným plynom, dopravná infraštruktúra ad.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Nevyskytuje sa

1. **Názov: Krízová situácia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis situation**
3. **Definícia pojmu:**

Krízová situácia je taký priebeh javov a procesov po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, v dôsledku ktorých sú ohrozené životy ľudí, životné prostredie, ekonomika, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže byť narušené fungovanie inštitúcií verejnej moci. Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č.227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem krízová situácia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Ústavný zákon č.227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1, ods.4 (definícia je účelovo vytvorená pre potreby tohto zákona. Krízová situácia nie je definovaná z vecného pohľadu, ale ako časové obdobie, počas ktorého je narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu vyhlásiť adekvátny krízový stav, ako nástroj krízového riadenia),
- zák.č.387/02 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2 , pís. a (definícia je obdobná, ako v úst.zák.č.227/02 Z. z. - okrem výnimočného a núdzového stavu podľa tohto zákona umožňuje aj vyhlásenie mimoriadnej situácie v súlade so zák.č.42/94 Z. z. o civilnej ochrane v znení neskorších predpisov. Mimoriadnu situáciu by však bolo vhodné zo systémového pohľadu nahradiť pojmom *mimoriadny stav* – viď popis tohto pojmu),
- Bezpečnostná stratégia SR, časť IV., ods.31 (krízová situácia tu nie je definovaná, len sa uvádza ako platný pojem),
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách č OKM-249/2003.

1. **Názov: Krízový manažment**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis management**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový manažment je súhrn činností vecne príslušných inštitúcií určených na analýzu bezpečnostných rizík a ohrození, na monitorovanie rizikových činiteľov, na prevenciu vzniku krízových situácií a na plánovanie, organizovanie, uskutočňovanie a kontrolu činností určených na vytváranie podmienok na riešenie a na samotné riešenie krízových situácií.

Na účely vysvetlenia pojmu krízový manažment v nižších právnych normách je možné využiť podrobnejšie definície:

Krízový manažment je interdisciplinárnym vedným odborom, ktorý sa zaoberá riadením ako cieľavedomou činnosťou ľudí a jeho poslaním je vytvoriť metodológiu riadenia s dôrazom na dosiahnutie efektívnosti tejto činnosti vo vzťahu k vytýčenému cieľu, t.j. ochrane ľudského spoločenstva a materiálových hodnôt pred účinkami kríz a počas ich prekonávania. Zároveň je to tiež druh činnosti alebo sústava aktivít, ktorými manažéri dosahujú uvedený cieľ. Má koordinačný charakter, zjednocuje a usmerňuje ľudí rôznych profesií. V neposlednom rade je krízový manažment riadiacou činnosťou ľudí, ktorí plnia manažérske funkcie v špecifickom prostredí odlišnom od bežného administratívno-

správneho a výrobného prostredia. Je to tiež umenie vedieť riešiť konkrétne krízové javy a voliť zodpovedajúce prístupy v konkrétnych podmienkach a prostredí.

Pojem krízový manažment je nutné definovať z troch základných pohľadov:

- a) z funkčného pohľadu je to špecifická činnosť manažmentu riadiaceho subjektu alebo riadenej sústavy, zameraná na riešenie vzniknutej krízovej situácie, s použitím špecifických princípov, metód a postupov s cieľom prekonania jej negatívnych následkov a obnovy fungovania daného systému,
- b) z inštitucionálneho pohľadu je to sústava inštitúcií (pracovníkov) zaoberajúcich sa analýzou možnosti vzniku kríz v danom systéme, ich príčin a možných následkov a hľadaním opatrení a nástrojov na ich predchádzanie a na eliminovanie negatívnych dôsledkov v prípade ich vzniku. V rezorte zdravotníctva je tvorený odborom krízového manažmentu MZ SR, krízovým štábom MZ SR, odbormi krízového riadenia zdravotníctva krajov, štábmi pre krízové situácie subjektov hospodárskej mobilizácie, štábmi objektovej organizácie civilnej ochrany subjektov hospodárskej mobilizácie a evakuačnými komisiami subjektov hospodárskej mobilizácie..
- c) z teoretického pohľadu je to logicky usporiadaný súbor poznatkov o možných krízach, ich príčinách a dôsledkoch na úrovni zaistenia bezpečnosti štátu, spoločnosti ako celku, hospodárskej činnosti a majetku, o princípoch, možných metódach a opatreniach na ich riešenie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Organizačný poriadok MZ SR.

1. Názov: Krízový stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Crisis

3. Definícia pojmu:

Krízový stav je právny stav vyhlásený kompetentným orgánom verejnej správy na určitom území na riešenie krízovej situácie v priamej závislosti na jej charaktere a rozsahu (vojna, vojnový stav, výnimočný stav, núdzový stav). Je spojený so zlyhaním všeobecne platných postupov, nástrojov a mechanizmov riadenia a s potrebou aplikovania zásad krízového riadenia vrátane dočasného obmedzenia základných práv a slobôd.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

V platných právnych normách sa nevyskytuje.

1. Názov: Krízový štáb (Štáb pre krízové situácie)

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Centre

3. Definícia pojmu:

Krízový štáb je výkonný prvok krízového riadenia vytvorený štatutárnym zástupcom orgánu verejnej moci alebo právnickej osoby z rozhodujúcich vedúcich zamestnancov, pracovníkov krízového manažmentu a ďalších odborníkov na analýzu rizík, prevenciu vzniku krízových situácií a na ich riešenie a administratívno-technické podmienky vytvorené na jeho činnosť. V zdravotníckych zariadeniach určených ako subjekty hospodárskej mobilizácie sa zriaďuje štáb pre krízové situácie. Je zložený spravidla z rozhodujúcich vedúcich zamestnancov zariadenia, ktorých vymenúva riaditeľ zdravotníckeho zariadenia. Vo svojej činnosti sa riadi rokovacím poriadkom.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone č.387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, písmeno c je obsahovo podobná definícia ako je navrhovaná.

V § 4, ods. 2 sa vláde SR ukladá zriaďiť Ústredný krízový štáb na celoštátnu koordináciu riešenia nevojenských krízových situácií, v § 5, 7, 8, 9 a 10 je stanovená povinnosť vytvoriť krízový štáb aj jednotlivým ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy, Národnej banke Slovenska a orgánom miestnej štátnej správy a samosprávy,

- pojem krízový štáb sa používa aj v zákone č.319/2002 Z. z. o obrane SR, §3, ods. 3.
- rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako SHM,
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

1.Názov: Krízový plán

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3.Definícia pojmu:

Krízový plán subjektu hospodárskej mobilizácie je súbor usporiadaných informácií a spôsobe vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie subjektom hospodárskej mobilizácie,

4.Výskyt pojmu Krízový plán:

Pojem krízový plán sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone č. 414/2003 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, §3, písmeno b) kde krízový plán subjektu hospodárskej mobilizácie je definovaný ako súbor usporiadaných informácií a spôsobe vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie subjektom hospodárskej mobilizácie,
- vo vyhláske MH SR č. 119/2003 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2003 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, §8, ktorý stanovuje štruktúru a obsah krízového plánu,
- v Smernici MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM

1. Názov : Likvidačné práce

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Removal of Debris

3. Definícia pojmu:

Likvidačné práce sú súčasťou záchranných prác tvorenou súborom špecifických činností vykonávaných na odstránenie pôsobenia negatívnych účinkov krízovej situácie, jej následkov a vytvorenie podmienok na rekonštrukciu a návrat systému do pôvodného stavu.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 8
- vo Vyhláske MV SR č. 201/2002 Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, v ktorej však nie je definovaný, § 7, 8, 9.
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

1. Názov : Lokalizačné práce

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Search and Rescue

3. Definícia pojmu:

Lokalizačné práce sú súčasťou záchranných prác tvorenou súborom špecifických činností na vyhľadávanie a určovanie zdroja vzniku a rozsahu pôsobenia negatívnych účinkov krízovej situácie a na zamedzenie ich šíreniu.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods.7.
- vo Vyhláške MV SR č. 201/2002. Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, § 7, 8, 9, bez vymedzenia,
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

1. Názov : Majetok hospodárskej mobilizácie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Majetok hospodárskej mobilizácie je hnutel'ný a nehnuteľný majetok štátu, ktorý bol úplne, alebo z časti zakúpený z finančných prostriedkov hospodárskej mobilizácie a slúži na účely hospodárskej mobilizácie.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 414/2002 o hospodárskej mobilizácii

1. Názov: Mier

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Peace

3. Definícia pojmu:

Mier je stav spoločnosti, kedy sa protirečenia, spory a konflikty, ktoré existujú alebo vznikajú v dôsledku rozdielnosti záujmov jednotlivých politických subjektov riešia bez použitia ozbrojeného násillia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem sa vyskytuje v základných právnych normách iba okrajovo, bez bližšej špecifikácie:

- v z. č. 319/2002 Z. z o obrane Slovenskej republiky v § 2, ods. 1 (mier je spomenutý ako cieľový stav obrany štátu), pričom sa nevymedzuje o aký stav spoločnosti ide.
- v z. č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v § 2, ods. 1 (zachovanie mieru je dôvodom vytvárania ozbrojených síl) a v ods. 2 (pri charakteristike personálneho zloženia ozbrojených síl v mieri) opäť sa daný stav nevymedzuje, predpokladá sa všeobecná znalosť pojmu a akceptácia jeho obsahu.
- v úst. z. č.227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu... v č. 2 ods. 5 mier ohraničuje obdobie vojny
- v Bezpečnostnej stratégii SR, časť II. pri vymedzení životných záujmov SR (zachovanie mieru a stability v strednej Európe). Iba z kontextu sa dá predpokladať o aký stav spoločnosti ide.
- v Doktríne ozbrojených síl SR je mier správne definovaný, i keď je použitá čiastočne iná terminológia, jeho definícia je však neorganicky vsadená do časti Rozhodovanie o použití ozbrojených síl podľa účelu a spôsobu použitia ...

1. Názov : Mimoriadna situácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :Emergency measures, Extraordinary situation

3. Definícia pojmu:

Mimoriadna situácia je časovo a priestorovo determinované ohrozenie života, zdravia, majetku a životného prostredia, hospodárstva štátu, ako aj orgánov verejnej správy vyvolané pôsobením negatívnych následkov mimoriadnych udalostí, ktoré si vyžaduje použitie postupov, nástrojov, zdrojov a síl a prostriedkov krízového riadenia.

4.Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, §3, ods. 1.
Mimoriadna situácia nie je iba „stav“, ktorý vzniká v dôsledku mimoriadnej udalosti, ale časový úsek či obdobie,
- Uznesenie vlády SR č. 40 z 21.1.2004,
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003,
- Smernica MZ SR, ktorou sa upravuje spôsob vyrozumenia zdravotníctva o vypovedaní vojny, o vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie na území SR číslo 06325/2004- OKM.

1. Názov :Mimoriadna udalosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Extraordinary incident, Emergency Event

3. Definícia pojmu:

Mimoriadna udalosť je závažná, časovo obtiažne predvídateľná a priestorovo ohraničená príhoda, spôsobená vplyvom živej pohromy, technickej alebo technologickej havárie, prevádzkovej poruchy, prípadne úmyselného konania človeka ktorá vyvolala narušenie stability systému alebo prebiehajúcich dejov a činností, ohrozuje životy a zdravie osôb, hmotné a kultúrne statky či životné prostredie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 2,
- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

1. Názov: Mimoriadne regulačné opatrenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Regulating Measures

3. Definícia pojmu:

Mimoriadne regulačné opatrenia je systém opatrení, ktorými sa uskutočňuje regulácie predaja životne dôležitých výrobkov alebo životne dôležitých tovarov v priebehu krízovej situácie, mimoriadnymi regulačnými opatreniami môžu byť napr. cenová stabilita výrobkov alebo tovarov, predaj obmedzeného množstva výrobkov alebo tovarov v sieti obchodných predajní na nákupné preukazy, predaj výrobkov alebo tovarov na prídely na prídely listy ad.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem mimoriadne regulačné opatrenia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. Názov: Mimoriadny stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Mimoriadny stav je súbor opatrení príslušného orgánu miestnej štátnej správy, prípadne samosprávy vyhlásený na nevyhnutne dlhú dobu na riešenie následkov mimoriadnej situácie, v rámci ktorých je možné v nevyhnutnom rozsahu obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti občanom na postihnutom území, alebo bezprostredne ohrozenom území.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem mimoriadny stav nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

1. **Názov: Mobilizácia ozbrojených síl**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Mobilization of armed forces**
3. **Definícia pojmu:**

Mobilizácia ozbrojených síl je hromadné povolávanie vojakov v zálohe, vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol jej výkon prerušený a odvedencov na výkon mimoriadnej služby, nariadenie mimoriadnej služby profesionálnym vojakom, vojakom prípravnej služby a vojakom povinnej vojenskej služby a poskytnutie vecných prostriedkov právnickými a fyzickými osobami na jej zabezpečenie.

Mobilizáciu môže nariadiť prezident SR na návrh vlády SR.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách.**

Mobilizácia ozbrojených síl je definovaná vo viacerých postupne prijímaných zákonoch pričom sa čiastočne vyvíja obsahová i formálna stránka pojmu.

V z. č. 351/1997 brannom zákone Z. z. v § 36 je veľmi stručné vymedzenie mobilizácie OS ako hromadné povolávanie vojakov v zálohe na výkon mimoriadnej služby a rozdelenie na všeobecnú a čiastočnú mobilizáciu OS.

V úst. z. 227/2002 o bezpečnosti štátu ... v čl. 1. ods. 7 sú stanovené kompetencie prezidenta a vlády SR pri nariadení mobilizácie, ods. 8, je mobilizácia rozčlenená na povolanie na výkon mimoriadnej služby tých, ktorí sú mimo vojenskú službu, nariadenie mimoriadnej služby tým, ktorí sú na vojenskej službe a na poskytnutie vecných prostriedkov.

V z. č. 321/2002 o ozbrojených silách SR v § 10 v ods. 1 je mobilizácia OS komplexne definovaná a v nasledujúcich článkoch a v nasledujúcich odstavcoch špecifikovaný jej obsah, formy a povinnosti s ňou späté.

V z. č. 319/2002 o obrane SR v § 7 sú stanovené kompetencie ministerstva na úseku obrany štátu, „riadi, koordinuje a kontroluje prípravu a priebeh mobilizácie ozbrojených síl.“

1. **Názov: Mobilizačné rezervy**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Mobilisation Reserves**
3. **Definícia pojmu:**

Mobilizačné rezervy sú vybrané základné suroviny, materiály, stroje, výrobky, náradie, dokumentácia a nehnuteľnosti na ich zabezpečenie vytvárané podľa požiadaviek systému hospodárskej mobilizácie, vo vlastníctve štátu a spravované štátom, určené na ochranu ekonomiky, pre potreby ozbrojených síl a na dočasné riešenie následkov krízovej situácie.

Mobilizačné rezervy rezortu zdravotníctva tvoria lieky a zdravotnícke pomôcky vytvárané na základe požiadaviek subjektov hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva v sortimente a množstve stanovenom MZ SR.

Mobilizačné rezervy rezortu zdravotníctva sú určené na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti pre obyvateľstvo a ozbrojené sily SR v krízových situáciách.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem mobilizačné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 82/1994 Z. z. v znení zákona č. 169/2001 Z. z. o štátnych hmotných rezervách,
- Rezortný predpis Tabuľka sortimentu mobilizačných rezerv podľa profilov a noriem pre budovanie rozšíreného lôžkového fondu v rezorte zdravotníctva 05053/2003

1. Názov : Nebezpečné látky

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Dangerous Substances, Hazardous Material

3. Definícia pojmu:

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré môžu pôsobením svojich chemických, fyzikálnych, toxikologických alebo biologických vlastností, samostatne alebo v kombinácii, zapríčiniť ohrozenie zdravia a života ľudí, majetku a životného prostredia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 3,

1. Názov: Nebezpečenstvo

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Danger

3. Definícia pojmu:

Nebezpečenstvo je latentná vlastnosť daného systému, alebo jeho komponentov, spôsobovať neočakávané negatívne javy, ktoré narušujú bezpečnosť, ohrozujú stabilitu a fungovanie príslušného systému, prípadne aj jeho okolia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon č.330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno b – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,
- pojem *nebezpečenstvo* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie je odlišné od navrhovanej definície – popisuje skôr stav vznikajúci v dôsledku rizika, prípadne ohrozenia.

1. Názov: Núdzové ubytovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency Quarters

3. Definícia pojmu:

Núdzové ubytovanie je systém na zabezpečenie dočasného bývania osobám ohrozeným alebo postihnutým následkami mimoriadnej udalosti, vykonávaných po vyhlásení mimoriadneho stavu

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem núdzové ubytovanie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- Smernica MZ SR pre zdravotnícke zabezpečenie evakuácie.

1. Názov : Núdza

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : State of Emergency

3. Definícia pojmu:

Núdza je výsledkom negatívneho pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí, predstavuje ťažkú situáciu na území celého štátu alebo niektorého regiónu, pri ktorej sú ohrozené životy, majetok, životné prostredie vnútorná bezpečnosť a poriadok a ďalšie hodnoty spoločnosti.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov ako „stav núdze“, § 3, ods. 5.

1. **Názov: Núdzový stav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State of emergency**
3. **Definícia pojmu:**

Núdzový stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas podľa závažnosti ohrozenia obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl, ak došlo alebo hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živelných pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie.

Vyhlasuje ho vláda SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Núdzový stav je rozsiahlo charakterizovaný v úst. z. č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd, a uložených povinnostiach, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V z. č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR sa vymedzuje v § 4, ods. 2 poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh núdzového stavu a v ods. 4. písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov núdzového stavu.

Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a na činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

Smernica MZ SR na zabezpečenie realizácie opatrení hospodárskej mobilizácie v rezorte zdravotníctva číslo 06689/2003-OKM.

1. **Názov: Núdzové zásobovanie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency Supply**
3. **Definícia pojmu:**

Núdzové zásobovanie je systém opatrení na zabezpečenie dočasného minimálneho stravovania, minimálnych dávok pitnej vody a poskytovanie ďalších základných potrieb osobám postihnutým mimoriadnou udalosťou v medziach existujúcich podmienok na prežitie, najmä dodávok elektrickej energie, zabezpečenie tepla a základné zdravotnícke zabezpečenie, vykonávaných po vyhlásení mimoriadneho stavu

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem núdzové zásobovanie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. **Názov: Objekt osobitnej dôležitosti**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Object of Special Importance**
3. **Definícia pojmu:**

Objekt osobitnej dôležitosti je strategický objekt kritickej infraštruktúry, stanovený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej

štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by obmedzilo bezpečnosť a životne dôležité záujmy Slovenskej republiky a ktorý podlieha zvláštnemu režimu ochrany a obrany.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem objekt osobitnej dôležitosti sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MO SR č. 353/2004 Z. z. o kritériách na zaradovanie objektov obrannej infraštruktúry .

1. Názov: Obranné plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Defence Planning

3. Definícia pojmu:

Obranné plánovanie je súbor činností, prostredníctvom ktorých príslušné štátne orgány vytvárajú krátkodobé, strednodobé a dlhodobé plány zabezpečenia úloh obrany štátu a určujú povinnosti subjektom vyčleneným na plnenie týchto úloh.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem obranné plánovanie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
- Smernica MO SR pre obranné plánovanie,
- Podprogram MZ SR programu obrana – zdravotnícka podpora obrany.

1. Názov: Odberné oprávnenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Odberné oprávnenia sú nákupné preukazy alebo prídelové lístky vydávané obcou jej občanom, za účelom nákupu životne dôležitých výrobkov alebo životne dôležitých tovarov počas krízových situácií, ak boli vládou Slovenskej republiky alebo krajským úradom na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem odberné oprávnenia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003- OKM

1. Názov: Ohrozenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Hazard, Threaten, Jeopardy

3. Definícia pojmu:

Ohrozenie je stav systému, ktorý vzniká a trvá v dôsledku existencie a uvedomenia si potenciálneho narušenia jeho bezpečnosti. Je to aktivizované riziko, ktoré pôsobí proti záujmom subjektu a konkrétne situácie, ktoré bezprostredne znemožňujú naplnenie jeho záujmov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon č.330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno c – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,
- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v zmysle ďalších predpisov, § 3, ods. 4. – nebezpečenstvo vzniku mimoriadnej udalosti,

- pojem *ohrozenie* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie nie je jednoznačné. Často sa prelína používanie pojmu ohrozenie s pojmom riziko a navyše sa začal používať aj pojem výzva.

1. Názov : Ochrané stavby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Protection Objekts, Structures

3. Definícia pojmu :

Ochrané stavby sú stále alebo dočasne budované stavby slúžiace na ukrytie a ochranu osôb, zvierat prípadne materiálnych hodnôt pred následkami krízových situácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane, § 4, bez definovania
- vo Vyhláške MV SR č. 297/1994 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 6, bez definovania.

1. Názov: Ozbromené sily

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Armed forces

3. Definícia pojmu:

Ozbromené sily sú špecifickým komplexom vecných a ľudských činiteľov, ktorý s použitím vojenských prostriedkov, pomocou foriem a nástrojov ozbromeného boja zabezpečujú bezpečnosť štátu a plnenie medzinárodných záväzkov štátu vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu.

Ozbromené sily sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany.

Ozbromené sily tvoria:

- a) profesionálni vojaci, vojaci prípravnej služby, vojaci povinnej služby a vojaci v zálohe povolání na výkon zdokonaľovacej služby,
- b) v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu:
 1. vojaci uvedení v písmene a),
 2. vojaci v zálohe, vojaci povinnej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený a odvedenci.

Základnými zložkami ozbromených síl sú:

- a) pozemné sily,
- b) vzdušné sily,
- c) sily výcviku a podpory.

Organizačnú štruktúru ozbromených síl tvoria: zväzy, zväzky, útvary, úrady a zariadenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Ozbromené sily sú charakterizované v celom rade zákonov a iných právnych noriem a dokumentov, predovšetkým z hľadiska ich funkcií, pričom obsah pojmu, jeho prvky a ich vzťahy často nie sú jednoznačne vymedzené.
- V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. sa v čl. 1. Základné ustanovenia, ods. 5 uvádza, že ozbromené sily spolu s ozbromenými zbormi, Hasičským a záchranným zborom a záchrannými službami sú povinné plniť úlohy pri zachovaní mieru a bezpečnosti štátu (nie je vymedzená v kontexte s predchádzajúcimi pojmami podstata, definícia ozbromených síl).
- Tamtiež v ods. 6 sa uvádza, kto tvorí ozbromené sily. (v texte sa spája do jednej klasifikácie delenie podľa personálneho zloženia v bode a) a b) a delenie podľa organizačnej štruktúry v bode c)).

- V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR je problematika riešená komplexne, aj tu však sú síce vymedzené okrem iného úlohy ozbrojených síl, ale nie ich podstata či definícia, vid. § 2.
- V doktríne ozbrojených síl SR sú ozbrojené sily vymedzené z hľadiska ich funkcie a úloh, ale nie sú definované z hľadiska podstaty,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM,
- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

1. Názov: Pohotovostné zásoby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu: Pohotovostné zásoby sú vyčlenené zásoby štátnych hmotných rezerv určené na použitie v období krízovej situácie a na poskytovanie humanitárnej pomoci.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem pohotovostné zásoby sa vyskytuje v týchto právnych normách:

Zákon č. 82/1994 Z. z. v znení zákona č. 169/2001 Z. z. o štátnych hmotných rezervách

1. Názov: Potravinová bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Food Safety

3. Definícia pojmu:

Potravinová bezpečnosť je stav, v ktorom sú zabezpečené výroba, obchod, preprava a skladovanie potravín v množstvách, ktoré zabezpečujú plynulé zásobovanie obyvateľstva.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Nevyskytuje sa v právnych normách.

1. Názov: Pracovná povinnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Labour Service, Civilian Duty

3. Definícia pojmu:

Pracovná povinnosť je zákonná povinnosť fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, vykonávať určené práce, napr. zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste alebo prácu iného druhu alebo prijať ponúknuté pracovné miesto v rozsahu potrebnom na riešenie krízovej situácie

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem pracovná povinnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky
- Zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme (osobná pomoc).
- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (osobné úkony).

1. Názov: Reprofilizácia lôžkového fondu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Reprofilizácia lôžkového fondu je priradenie medicínskeho profilu nemocničného lôžku podľa stanovených zásad buď na interný alebo chirurgický profil. Vykonáva sa z dôvodov vykonania výpočtu potreby liekov a zdravotníckych pomôcok na lôžkové kapacity zariadenia, ktoré sa zabezpečujú v mobilizačných rezervách.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Smernica MZ SR na zabezpečenie vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 006698/2003-OKM.

1. Názov: Rozšírený lôžkový fond

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Vyjadruje celkový počet posteľových kapacít zdravotníckeho zariadenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre obyvateľstvo a ozbrojené sily počas krízových situácií a mimoriadnej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Smernica MZ SR na zabezpečenie vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 006698/2003-OKM.
- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako subjektu hospodárskej mobilizácie

1. Názov: Riziko

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Risk

3. Definícia pojmu:

Riziko je potenciálna možnosť narušenia bezpečnosti systému, objektu alebo procesu. Je to pravdepodobnosť vzniku krízového javu a jeho dôsledku.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon č.330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno d – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,

1. Názov : Refundácia výdavkov

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Refundácia výdavkov je vzájomné započítavanie príjmov a výdavkov, je prípustná, ak ide o dodatočnú úhradu predtým vynaložených výdavkov v tom istom rozpočtovom roku.

Základné pravidlo: refundácia je možná až následne po úhrade výdavkov z vlastných zdrojov.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici
- v zák. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách

1. Názov: Ropná bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Oil Safety

3. Definícia pojmu:

Ropná bezpečnosť je stav, v ktorom sú zabezpečené ťažba, výroba, obchod, preprava a skladovanie ropy, ropných polotovarov a výrobkov v stanovených množstvách a objemoch za určené obdobie a v ktorom je zabezpečené plynulé zásobovanie týmito produktmi.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Nevyskytuje sa v právnych normách

1. Názov : Rozpočtová klasifikácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Rozpočtová klasifikácia je jednotné triedenie príjmov a výdavkov, ako aj jednotný spôsob

sledovania ich plnenia. Určuje, ktoré výdavky sa financujú z bežných a ktoré z kapitálových výdavkov. Rozpočtovú klasifikáciu ustanovuje opatrenie MF SR a vyhlasuje sa zverejnením oznámenia o jeho vydaní v Zbierke zákonov SR.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách

1. Názov :Rozpočtové provizorium

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Ak nie je zákon o štátnom rozpočte na nasledujúci rozpočtový rok schválený NR SR do 31.12. bežného roka, spravuje sa hospodárenie v dobe od 1.1. rozpočtového roka do nadobudnutia účinnosti zákona o štátnom rozpočte rozpočtovým provizóriom. Výdavky na kalendárny mesiac nesmú prekročiť 1/12 celkových výdavkov štátneho rozpočtu schválených zákonom o štátnom rozpočte na predchádzajúci rozpočtový rok.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách

1. Názov : Sebaochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Self – protection, self – defence

3. Definícia pojmu:

Sebaochrana je činnosť zameraná na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia pred účinkami mimoriadnych udalostí s využitím vlastných síl a prostriedkov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane, § 3, ods. 15.

1. Názov: Sociálne zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Social Security

3. Definícia pojmu:

Sociálne zabezpečenia je súhrn opatrení pre poskytovanie sociálnej pomoci obyvateľstvu odkázanému na sociálnu pomoc v príprave na riešenie krízových situácií a počas riešení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem sociálne zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Stavebné a sanačné činnosti

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Recovering Operations

3. Definícia pojmu:

Stavebné a sanačné činnosti je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na zabezpečenie obnovy železničných dráh a pozemných komunikácií, energetických, výrobných alebo rozvodných zariadení, alebo iných objektov, vykonávané určenými subjektmi hospodárskej mobilizácie v príprave na riešenie krízových situácií, počas ich riešení a pri uvádzaní do pôvodného stavu.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem stavebné a sanačné činnosti sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Subjekt hospodárskej mobilizácie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Subject of Economic Mobilisation

3. Definícia pojmu:

Subjekt hospodárskej mobilizácie je ústredný orgán štátnej správy určený vládou Slovenskej republiky, krajský a obvodný úrady, obec, Národná banka Slovenska, Slovenská televízia a Slovenský rozhlas a ďalšie podnikateľské právnické a fyzické osoby, štátne rozpočtové alebo príspevkové organizácie určené ako subjekt hospodárskej mobilizácie rozhodnutím ústredného orgánu alebo písomným príkazom vedúceho ústredného orgánu v priebehu krízovej situácie, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem subjekt hospodárskej mobilizácie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška č. 98/2003 Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- Vyhláška č. 119/2003 Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM,
- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

1. Názov: Systém obrany štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State defence system

3. Definícia pojmu:

Systém obrany štátu tvorí súhrn prvkov, opatrení štátu a vzťahov medzi nimi, prostredníctvom ktorých ministerstvá, ostatné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce, vyššie územné celky, právnické a fyzické osoby vytvárajú predpoklady na zabezpečenie obrany štátu a zdroje, prostriedky a podmienky pre ozbrojené sily SR a ich spojencov pri plnení záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších zmlúv, ktorými je SR viazaná.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- základné vymedzenie systému obrany štátu je v z. č. 319/2002 Z. z. v § 2.
- v Smernici pre obrannú politiku SR /2004 v časti 3.4.2. sa charakterizujú základné súvislosti zmien v procese reformy systému obrany SR v nadväznosti na zmeny charakteru obrany SR v súvislosti s našim členstvom v NATO a EÚ.

1. Názov: Štátne hmotné rezervy

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State Tangible (material) Resources, National Material Reserves

3. Definícia pojmu: Štátne hmotné rezervy sú hmotné rezervy, mobilizačné rezervy a pohotovostné zásoby spravované štátom za účelom ochrany ekonomiky štátu, pre potreby ozbrojených síl, ozbrojených zborov a obyvateľstva a na riešenie krízových situácií, vytvárané, dopĺňané, uložené a ochraňované na území Slovenskej republiky ako vybrané majetkové hodnoty, napr. základné suroviny, materiály, stroje, výrobky, náradie, dokumentácia a nehnuteľnosti.

Pre rezort zdravotníctva sa zabezpečuje len jedna komodita v hmotných rezervách štátu, ktorou je sušená mliečna výživa pre deti do jedného roka.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem štátne hmotné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 82/1994 Z. z. v znení zákona č. 169/2001 Z. z. o štátnych hmotných

rezervách.

- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM,
- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

1. Názov : Štátny rozpočet

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Štátny rozpočet je základný ekonomický nástroj finančnej politiky štátu, ktorým sa zabezpečuje rozdeľovanie jeho prostriedkov. Riadi sa ním rozpočtové hospodárenie Slovenskej republiky v príslušnom kalendárnom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách

1. Názov: Tabuľka sortimentu mobilizačných rezerv podľa profilov a noriem pre budovanie rozšíreného lôžkového fondu v rezorte zdravotníctva

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu: Rezortný predpis, ktorý stanovuje normy na množstvo a sortiment liekov a zdravotníckych pomôcok pre potreby subjektov hospodárskej mobilizácie rezortu v krízových situáciách.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Rezortný predpis Tabuľka sortimentu mobilizačných rezerv podľa profilov a noriem pre budovanie rozšíreného lôžkového fondu v rezorte zdravotníctva číslo 05053/2004-OKM

1. Názov : Účtovníctvo

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Účtovníctvo je vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch / stave a pohybe majetku, príjmov, výdavkoch, výsledku hospodárenia.../ Účtovným obdobím je kalendárny rok.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v zák. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

1. Názov : Ukrytie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Shelter

3. Definícia pojmu:

Ukrytie je komplex opatrení určených na ochranu osôb v stálych alebo dočasne budovaných ochranných stavbách pred možnými následkami krízových situácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 11,
- vo Vyhláske MV SR č. 297/1994 o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 4 ako „ukrytie obyvateľstva“, nie je však definované,

- Smernica MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a a činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003,
- Smernica MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. Názov: Uchovanie výrobných schopností

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Preservation (Maintenance) of Production Facilities

3. Definícia pojmu:

Uchovanie výrobných schopností je systém opatrení na udržiavanie v mieri nevyužívaných výrobných a iných nevyhnutných zariadení a kapacít v prevádzkyschopnosti, potrebných na zabezpečenie výroby a náhradu spotreby a strát ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v krízových situáciách.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Pojem uchovanie výrobných schopností sa vyskytuje v týchto právnych normách:
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov : Varovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Warning

3. Definícia pojmu :

Varovanie je proces upozorňovania obyvateľov na nebezpečenstvo ich ohrozenia negatívnymi účinkami krízových situácií. Uskutočňuje sa prostredníctvom hlásnej siete tvorenej miestnymi informačnými prostriedkami obcí, sieťou poplachových sirén, technickými zariadeniami automatického vyrozumievania a elektronickými masmédiami.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č.42/1994 Z. z. v znení ďalších predpisov, § 3a, je uvedená zmienka o varovaní obyvateľstva, bez definovania pojmu.

1. Názov: Veterinárne zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Provision of Veterinary Care

3. Definícia pojmu:

Veterinárne zabezpečenie je súhrn preventívnych a proti epidemických opatrení uskutočňovaných na ochranu zvierat v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Pojem veterinárne zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Vecné plnenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Material Performance

3. Definícia pojmu:

Vecné plnenie je zákonná povinnosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby, uložená obvodným úradom, poskytnúť vecný prostriedok nevyhnutný na riešenie krízovej situácie, pričom vecným prostriedkom sa rozumie nehnuteľný majetok a hnutel'ný majetok vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- Pojem vecné plnenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
 - Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme,
 - Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia, organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

1. Názov: Vecné prostriedky

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Real (Objective, Material) Means

3. Definícia pojmu:

Vecné prostriedky sú nehnuteľný a hnutel'ný majetok, vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie, vo vlastníctve právnickej osoby alebo fyzickej osoby určený obvodným úradom na vecné plnenie počas riešenia krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem vecné prostriedky sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnoveho stavu
- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- Rozhodnutie MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia, organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

1. Názov: Verejný poriadok

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Verejný poriadok je taká úroveň spoločenských vzťahov vznikajúcich a prejavujúcich sa pri správaní ľudí prevážne na verejnosti, regulovaných sociálnymi normami, ktoré sú podľa charakteru miesta, času a verejnej mienky nevyhnutnou podmienkou pre fungovanie verejnej správy, činnosť právnických a podnikajúcich fyzických osôb, pre život občanov, sú v súlade so zásadami stanovenými právnym poriadkom, ale aj s názormi spoločnosti na správanie ľudí.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem verejný poriadok je uvedený v zákone č.369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v Občianskom zákonníku a v zákone č.117/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5. Názov pojmu: Vojna

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: War

3. Definícia pojmu:

Vojna je stav spoločnosti, ktorý je charakteristický bezprostrednou hrozbou použitia alebo použitím ozbrojenej sily ako násilného prostriedku dosahovania politických cieľov rozhodujúcich politických subjektov.

Vypovedanie vojny je aktom medzinárodného práva. Vypovedáva ho prezident na základe rozhodnutia NR SR a vzťahuje sa na celé územie SR. Podmienkou je, že SR je napadnutá cudzou mocou, ktorá jej vypovedala vojnu, alebo ktorá bez vypovedania vojny narušila jej bezpečnosť, alebo za podmienky, že vypovedaním vojny plní záväzky vyplývajúce z členstva v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti, alebo z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu.

S vyhlásením vojny je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem sa vyskytuje v základných právnych normách pomerne často, ale chýba jeho všeobecná definícia:

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.Z. o bezpečnosti štátu... sa v Základných ustanoveniach ustanovujú možnosti vypovedať vojnu a o úlohe verejnej moci v čase vojny ale sám pojem sa bližšie nedefinuje. V čl. 2 je *vojna* dokonca v názve, ale bez definície podstaty pojmu sa stanovujú podmienky jej vypovedania a opatrenia v oblasti obmedzenia základných práv a slobôd a ukladania povinností, upresňujú sa povinnosti vo vzťahu k ozbrojeným silám. Čas *vojny* je obmedzený v ods. 5. dňom uzavretia mieru.
- v z. č. 319/2002 Z. z o obrane SR sa v § 2 ods. 4 sa uvádza, že na zabezpečenie riadenia v čase vojny a vojnového stavu vytvárajú miesta riadenia.
- v Bezpečnostnej stratégii SR v časti III. Bezpečnostné výzvy, riziká a ohrozenia SR sa píše o znížení pravdepodobnosti globálnej vojny, pričom sa nevylučuje možnosť vzniku rozsiahleho ozbrojeného konfliktu.
- v Doktríne ozbrojených síl SR sa v časti 2. Vojnový konflikt, úrovne vojny vymedzuje päť charakteristík vojny (väčšina tvorí podstatu vojny: -spätosť s politikou, - forma organizovaného násillia, - spoločenský charakter vojny, ale niektoré: - neistota vo vojne, - úloha vedenia vojny, patria skôr medzi znaky vojny. Samotné určenie a usporiadanie znakov vojny v Doktríne.. je značne nevyvážené a ich klasifikácia nevyvážená a neusporiadaná.)
- V rozhodnutí MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia, organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie,
- V Smernici MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a a činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003,
- V Smernici MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. Názov : Vojnový štátny rozpočet

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :

3. Definícia pojmu :

Vojnový štátny rozpočet je rozpočtové hospodárenie, ktorým sa Slovenská republika riadi v čase vojny a vojnového stavu. Vypracúva ho MF SR na obdobie od vypovedania vojny, alebo od vyhlásenia vojnového stavu do konca rozpočtového roka. Na rozpočtový rok v čase vojny alebo vojnového stavu vypracúva MF SR návrh vojnového štátneho rozpočtu.

4. Výskyt pojmu v právnych normách :

- v ústavnom zákone číslo 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu výnimočného stavu a núdzového stavu
- v zákone číslo 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách

1. Názov: Vnútna bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Vnútna bezpečnosť je spoločnosťou akceptovaná úroveň demokracie, ekonomickej prosperity, ochrany občanov a uplatňovania právnych noriem, ktoré dosahuje štát vytváraním odpovedajúceho právneho prostredia, nevyhnutných inštitúcií a síl a prostriedkov a uplatňovaním primeraných opatrení, postupov a nástrojov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem vnútorná bezpečnosť nie je definovaná v žiadnej právnej norme, len v koncepcii Vnútornej bezpečnosti schválenej vládou SR.

1. **Názov:** Vojnový stav
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:** State of Ware
3. **Definícia pojmu:**

Vojnový stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl v situácii keď bezprostredne hrozí vypovedanie vojny alebo bezprostredne hrozí napadnutie cudzou mocou bez vypovedania vojny.

Vyhlasuje ho prezident na základe rozhodnutia NR SR a vzťahuje sa na celom území SR.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách.**

Vojnový stav je rozsiahlo charakterizovaný v úst. z. č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložených povinnostiach, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V rozhodnutí MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia, organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

V Smernici MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a a činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

V Smernici MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. **Názov:** Výnimočný stav
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:** State of exception
3. **Definícia pojmu:**

Výnimočný stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území ak dôjde k hromadnému násilnému protiprávnemu konaniu, ktoré svojim rozsahom alebo následkami podstatne ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť štátu, ak ho nemožno odvrátiť činnosťou orgánov verejnej moci a ak je znemožnené účinné použitie zákonných prostriedkov.

Vyhlasuje ho prezident na návrh vlády SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Výnimočný stav je rozsiahlo charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu ... s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložené povinnosti, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V z. č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR sa vymedzuje v § 4, ods. 2 poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh v čase výnimočného stavu a v ods. 4. písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov výnimočného stavu...

V rozhodnutí MZ SR o určení zdravotníckeho zariadenia, organizácie ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

V Smernici MZ SR na vykonávanie prípravy zdravotníckych zariadení na krízové situácie a a činnosť v krízových situáciách číslo OKM-249/2003.

V Smernici MZ SR na zabezpečenie plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva číslo 06698/2003-OKM.

1. Názov : Vyrozumenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Notification, Public Informations

3. Definícia pojmu:

Vyrozumenie je proces upovedomenia krízových manažérov a jednotlivých výkonných prvkov integrovaného záchranného systému o vzniku krízovej situácie a ich aktivovanie na plnenie úloh. Je uskutočňované prostredníctvom prenosu informácií do jednotlivých organizačných stupňov a ich databáz, vyrozumenia spojovacími prostriedkami systému stálej pohotovosti a prepojenia so zahraničnými informačnými miestami.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- Smernica vlády SR schválená uznesením vlády SR č. 40 z 21.1.2004,
- Smernica MZ SR, ktorou sa upravuje spôsob vyrozumenia zdravotníctva o vypovedaní vojny, vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie na území SR č. 06325/2004-OKM.

1. Názov : Záchranné práce

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Relief, Relief Works

3. Definícia pojmu:

Záchranné práce sú činnosti organizované na odstraňovanie následkov krízovej situácie veľkého rozsahu, ktoré vykonávajú výkonné prvky záchranných systémov prostredníctvom špecializovaných činností a odborných prác v snahe zabrániť rozširovaniu negatívnych dopadov krízovej situácie a zachrániť životy a materiálne hodnoty. Súčasťou záchranných prác je i zdravotná záchranná činnosť.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 6
- vo vyhláške MV SR č. 201/2002 Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, bez vymedzenia, § 7.

1. Názov : Zariadenia civilnej ochrany

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Appliance of Civil Protection

3. Definícia pojmu

Zariadenia CO sú ochranné a ďalšie stavby alebo ich časti a technologické zariadenia, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Zahŕňajú riadiace pracoviská CO, ochranné stavby všetkých kategórií a typov a chránené pracoviská CO, objekty skladovania materiálu CO, prostriedky varovania a vyrozumenia, komunikačné prostriedky a ďalšie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č. 42/1994 Z. z., o civilnej ochrane obyvateľstva, § 4 .

1. Názov : Zásah

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Action, Intervention, Response

3. Definícia pojmu:

Zásah je komplex nevyhnutných opatrení a činností uskutočňovaných výkonnými zložkami záchranného systému (IZS) pri poskytovaní pomoci osobám v tiesni postihnutým krízovou situáciou.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, § 2, ods. 2, písm. b.

1. Názov: Zdravotnícke zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Provision of Health (Medical) Care

3. Definícia pojmu:

Zdravotnícke zabezpečenie je súhrn zdravotníckych, hygienických a proti epidemických opatrení na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti obyvateľstva, ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem zdravotnícke zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov : Živelná pohroma

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Natural Disaster

3. Definícia pojmu:

Živelná pohroma je mimoriadna udalosť vyvolaná ničivými prírodnými silami, v dôsledku ktorej sa uvoľňujú kumulované energie a hmoty, prípadne pôsobenia nebezpečné látky, alebo iné ničivé faktory majúce negatívny vplyv na človeka, materiálne hodnoty a životné prostredie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone. č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 2, písm. a.

1. Názov: Životne dôležité výrobky a tovary

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Vital Products, Vital Goods

3. Definícia pojmu:

Životne dôležité výrobky alebo životne dôležité tovary sú pitná voda, múka, tuky, mlieko, mäso, vajcia, cukor, zemiaky, ryža, soľ a ďalšie výrobky alebo tovary podľa rozhodnutia vlády Slovenskej republiky alebo krajského úradu, určené v minimálnych množstvách na prežitie stanovených kategórií osôb počas krízovej situácie a predávané občanom na odberné oprávnenia ak boli na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem životne dôležité výrobky a tovary sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- Zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.